

علوم اقتصادیه و اجتماعیه

مجموعه علامہ

هر آيت برنجی کوفی نشر اولنور

مؤسسی :

احمد شعیب، رضا نوین، محمد هارپ

مترجمان :

اشار : فائق زهت . - حیات اجتماعیه : بدیع نوری . -
روسیه : احمد شعیب . - بودجه . - استقراضات . -
فرائض اختلال کبیری : احمد شعیب .

مدیر و صاحب امتیازی :

محمد هارپ

امور اداره و تحریریه : نور عثمانیه جوارنده ملین اداره خانه سی

نسخه سی : ۱۰ غروش

استانبول

باب طالی جاده سنده هلال مطبعه سی، نوربر ۶۶

علوم اقتصادیه و اجتماعی مجله

اعشار

اعشار نظامنامه سنك توسيع واصلاحى مقرر اولديغى ، بو خصوصده تنظيم اولنان مسوده نك اصلاحات ماليه قوميسيونجه در دست مذاكره بولنديغى غزته لرده كورن علاقه داران بويوك ومتزايد برصراق ايله نتيجيه انتظار ايدييورلر . حتى برى سلايكدن ، ديكرى جلبدن الك مهم اصحاب علاقه مزدن ايكي ذاتدن آلايغمز مكتوبلرده نظامنامه حاضر كنه كي مواد اساسيه سى تبدل ايده جكنك ييلديرلسى رجا اولنيور سلايك مخاطم علاوه دييوركه : « ... فقط نه يانارسه كز ياييكز ، چفتلك صاحبليلا ياريجى و ياناشعلرك حقوق و وظائف متقابله سنى توضيح وتعيين ايدر بر قانون يايلز ، اليوم جارى اولديغى اوزره اوراق زمانده اوراجيلرك ترك خدمت ايتسى ، ابا عن جدر برچفتلكده ياريجيلق ايدن بر عائله نك چفتلك صاحبي طرفدن بر صورت كيفه ده طرد ابديله تلمى كى شيلر اورته ده بولونديغه بزده زراعتك ترقيسى ممكن اوله ماز . بويولده بر نظامنامه يانلسى ايچون ايكي سنه اول تئبث ايتمش ايديكز ؛ اوزمانكى مواعيديكزك انجاز اولونمسه انتظار ايدييورز ... »

في الحقيقه وقتيله بويله برشى دوشونولش ايدى . فقط سوسولوجيه

تعلق ایدن بوکې اصلاحاتك دور سابقده حصول پذیر اولسی ایچون ظهوری
 بك طبیعی اولان موانع سببیه کری قالمش ایدی . مؤخرأ سلا نیک زراعت
 قلوبنجه مسئله نظر اعتنایه آینه رق مقامات لازمه سی نزدنده تشبثات جدیه
 اجرا اولوندی . مأمولدرکه بر نتیجه فعلیه اقتران ایتسون . آنجق بونلر
 هپ تفرعاتدر؛ حالبوکه مسئله اساسیه نك حلی دها مهمدر؛ عادتا مملکتزك
 روحیدر . اومسئله اساسیه ایسه اعشار مسئله سیدر . اعشار اصولی ابقا
 ایتلمی ایتمه ملی ؟ ایشته بومقاله مزده تدقیقه چالیشه جنمزن نقطه بودر .

* .

اعشار وارداتی بودجه من ایچون اودرجه مهمدرکه بونکله اوینامق،
 بوبابده ناقص دوشونولش بر تدبیری موقع اجرایه وضع ایتک بویوک بر
 جسامتدر . اوقدر بویوک که هیچ برمالیه ناظری بومسئولیتی اوزرینه آله من؛
 ومعدور کوریلیر . بناء علیه نتیجه تدقیقاتمزی حکومتیه قبول ایتدیرمک
 ایچون اصرار ایدمیز . نه قدر دوعری وقطی شیرل واردر که تطبیق
 تأخر ایدر ! فقط هیچ اولمازسه بو تدقیقات و ملاحظاتك نشری خلق
 آراسنده اعشار حقنده سالم ودوعری بر فکرک جولاننه محل ویره رک
 وقتی کلدیکی کی تطبیقی تسهیل ایدر . بزجده غایه امنیه بودر .

اعشار اصولی ایمیدر ؟ فنامیدر ؟ بزده اکثریت بو اصولک ایلکنه
 قانعدر . حتی دقت ایدیلیرسه کوریلیرکه شمدییه قدر اعشار حقنده
 درمیان ایدیلن اعتراضات منحصرأ اصول جبابته تعلق ایتدیریلیرک
 هیچ اساسدن بحث اولنماز . مثلاً التزام اصولنک محاذیرندن ، زراعت
 ملتزمك النده اسیر بولوندیقندن و سائرمدن بحث اولونور ؛ امانه اداره
 ایچون اقتضا ایدن مأمورلرک فقدان مسئله سی ایلرییه سورولور .

غریبدرکه بزده اولدقجه اصول مالیه دن آکلار کچین ذوات بیه اعشاری
 بر نوع ایراد ویرکیسی قیاس ایدرک اساسنی پک دوغری بولورلر .
 بوذوات مسئله یی اوقدر بسط تلقی ایدرلرکه بویابده براعتراض فکرینی
 اورتیه سورجک صاحب اذعان تصور ایده منزل . مثلاً دیرلرکه :
 « ممالك متعدده غریبه دن تطبیقنه چالشیلدینی حالده الان موفق اولنه میان
 ایراد ویرکیسی بزم اعشار اصولنده مکملأ مندمجدر . بزراعی مقنن
 بر ویرکی ویرمکه تضییق ایده جکمز یرده کنندی استحصال ایتدیکی
 فوائدک یوزده شو قدرینی المقله اکتفا ایدرز ؛ محصول آز اولورسه
 ویرکیده بالطبع آز اولور . بناء علیه ارباب زراعت هیچ بر صورتله متضرر
 اولماز . » سطحی بر نظرله باقیلیرسه بو فکره اعتراض ایدیه منز . فقط
 مسئله تدقیق اولونور . صفحات مختلفه سی برر برر تضییق ایدیلیرسه
 ایشک نه قدر دیکشیدیکی آکلاشیلرکه ایشه بوراده بونلری ایضاحه
 چالیشه جغز . یالکز بوخصوصده کی تدقیقانه اساس اولق اوزره اعشارک
 مبنی علیی اولان اراضی ایله اراضیدن ویرکی استحصالنک درجه
 مشروعیتی ده تحقیق ایشک فائده دن خالی دکلدر .

برقسم اراضی بی تصاحب ایدرک اوکا سرمایهنی حصر ایدن انسان
 نتیجه ده سرمایهنک فائضندن باشقه اوله رق بر منفعت ده استحصال ایدرکه
 بوکا اقتصاد یون « اراضینک راتی » اسمنی ویرلر . اراضی جمعیت
 انسانیه نک مبادیسنده عموم انسانلرک ملک مشترکی اولق اعتباریه اوندن
 منفعتدار اولان کیمسه نک استحصال ایتدیکی رانتدن بر مقدارینی دیگر
 حصه دارانه یعنی جمعیه تفریق ایتمی لازم کلیر . ایشه بومقدار حقیقته ده
 اراضی ویرکسندن عبارت اولق اوزره ویرکی ، اعشار و سائر برچوق
 ناملرله استحصال اولونان تکالیفک اساسیدر . تعیردیگرله اراضی ویرکیسی

اراضی صاحبك جمعیه تأدیہ ایتدیكى بدل ایجاردن عبارتدر . بعض مسالك فلسفه و سیاسیه واردركه اشخاصك بو صورتله اراضی نی تملك ایتلرینی موافق بولمازلر . بوذوانك فكرلرینه تماماً اشتراك ایتمه مكله برابر اراضی اصحابك جمعیه قارشى برر مسأجردن باشقه بر شی اولمادقلرینی و تملك ایتدكلری قواى طبیعه دن انتفاع ایتلرینه مقابل جمعیه بر ویركى ویرمكه مجبور اولدقلرینی قبول و تصدیق ایتك ضروریدر .

بوايضاحاته كوره اراضی ویركینك بك طبیعى و مشروع بر ویركى اولدینی آكلاشیلیر . شمدی بو ویركینك صفحات متابعه تاریخیه سنی كوزدن كچیرلم :

اراضی ویركیسی مدنيتك تعاليسنه و زراعتك ترقيسنه تابع اوله رق شمدیه قدر بر چوق شكلر آلمشدر . اك اول بو ویركى زراعته تخصیص ایدیلن اراضینك وسعتیه متناسب ایدی : كمیت و کیفیتیه محصول نظر دفته آلتقسزین هر دوئم ، هر هكتاره ، هر آرپانت - یعنی اراضی مساحه سنده واحد قیاسی اعتبار ایدیلن هر سطح - عینی بر مقدارده ویركى ایله مكلف طو تولوردی . جمعیات ابتدائیه بك شمدیكى حكومتار كبی اوپله حوصله یه صیغماز درجه ده مصرفلری اولمادیفنندن طرح اولومان ویركى مقداری ده غایت جزئی ایدی . بو اصولك محسناتی یوق دكلدر . خصوصیه یكى آچیلان اراضیده فائده سی بك چوقدر . اوسبيله مستملكات مختلفه ده بو اصول تطبیق ایدلمشدر . مثلاً آمریکا و آسترالیانك واسع وزنکین اورمان و مرما آچملرنده محصولك استحصالی بك آز مصرفله قابل اوله رق اوپله صنعی و طبیعی كوبره لره ، عملیات اسقائیه و تفجیریه یه احتیاج كوسترمز . بناء علیه اراضیه وضع اولونمق اقتضا ایدن سرمایه بالطبع جزئی اولور . دیگر طرفدن اراضی جدیده نكده

آچله رق زراعتنه تخصیصی حیثیت. هیئت عمومی ایچون بر چوق جهتلره فائده لیدر . ویرکی نه قدر مساعد بر طرزده ونه درجه ده جزئی اولورسه زراعتک تعممی او قدر تشویق ایدلمش اولور .

بویله جزئی و متساوی اراضی ویرکیسی یکی تشکل ایدن و اراضینک قسم اعظمی هنوز اشغال ایدلمه مش اولان هیأت اجتماعی ایچون ایی یرشی ایسه ده اراضی موجوده کاملاً اشغال ایله زراعت حصر ایدلدکده و زراعت ده ترقی به باشلا دقن صوکره پک چوق حقسزلقاره ، عدالتسز لکله میدان ویرر . دیگر طرفدن هیئت اجتماعی نک مصارف ضروری سی آرانغه باشلا یه جفندن . آلتان ویرکیلر مصارف واقعه یه تقابل ایده مز اولور . بناء علیه یاواش یاواش باشقه اصوللر آرانغه ، ویرکی به ضمیم اجراسی مقدمانه باشلانیر .

تاریخ مالی تدقیق اولونورسه کوریلیرکه اراضینک ایراد صافیسنه نسبتله ویرکی طرحی اصولی قبول ایدیلنجیه قدر اراضی ویرکیسی مختلف بر چوق صفحاتدن ده اچکمشدر . مثلاً مکلمبورغده اراضی اوچ قسمه تقسیم اولنورق هر قسم ایچون آربانت باشنه متساوی برویرکی طرح اولونمشدر . غریبدرکه آفیون اعشارینک صورت تحصیلنده کوریلن برطاقم مشکلات اوزرینه بزده ده و قتیله بو اصول وضع ایدلمش ، آفیون تارالارینک اعلا ، اوسط ، ادنا نامرلیله اوچه تقریقیله هر برینه آری آری مقدار محصول تعیینی تقرر ایش ایدی . کذک الیوم روم ایلینک بعض قضالرنده جاری اولان تخمیس اعشارنده ده من وجهه بو اصول تطبیق ایدلمکده در . خلاصه اراضینک قابلیت زراعی سی درجه سنه کوره ویرکی طرحی دیمک اولان بو اصول یوقاییده بحث اولونان متساوی ویرکی اصولنک بدرجه اصلاح ایدلمشندن باشقه برشی دکدر .

دیگر بعضی ممالکده اراضی ویرکیسی استعمال ایدن صبانلرک عددینه، چفت حیواناته، اشجار مثمره نك هر برینه نظراً طرح واستیفا اولونور. صبان وچفت حیواناتی آلان اراضی ویرکیسنه اساس اتخاذ ایدن حکومات آره سنده قومشومن اولان بعضی ممالک صغیره ده بولوندینی کی اشجار مثمره ویرکی طرحی بزده ده حالاً موجوددر: عراقک خرماقلری کی. بواصول ظن اولوندینی قدر فنا ویاککش دکلدر. شو قدر وارکه بوده زراعتک مترقی اولدینی بریرده تطبیق ایدیلهمز. یالکز مدینتی هنوز ابتدائی درجه سندن پک ده ایلری کیده منه مش اولان ممالکده اولدجه اینی نتیجه لر ویره بیلیر. چونکه بوکی مملکتلرده برچفت اوکوز هر بر قطعه اراضیده عینی ایشی کورر: بر صبانله کذلک بر برینه مساوی، هیچ دکلسه متقارب نتیجه لر استحصال اولونور. بناءً علیه زراعتی حال ابتدائیده اولان یرلر ایچون چفت اوکوزلری، و صبانلر بر واحد قیاسی عدو اعتبار اولونه بیلیرلر.

شمدی اعشار اصولنه کله بیلرلر. اعشار اصولی همان بوتون ممالک متعده ده وقیله تطبیق ایدلمشدر. یالکز مدینته تابع اوله رق ویرکیلرک ده بر تکامل طبیعی بولونمق بدیهی اولدیفندن اراضی ویرکیسی ده تکامل ایده نهایت بوسبوتون باشقه برشکله کیرمش، ایراد صافی اوزرندن استحصانه باشلانمشدر. یالکز بزم مملکتزده درکه بواصول دوام ایدیور.

اعشارک بزده بوقدر کوکشمش اولمسی، وقیله اوروباده بیاغی عمومی دینله جک بر درجه ده مظهر اعتبار اولمش بولمسی اصولک ساده لکنه انضام ایدن ظاهری عادلانه لکیدر: محصولک ادراکی متعاقب حاصله اولان مقداری تحقق ایتدیرمک یوزده اون ویا دها زیاده سنی آلتی ... وسائط مبادله نك فقدانی ویرکینک عیناً جاییتی بلکه وقیله معذور کوستر

بیلیدی؛ دیگر طرفدن طوبراغك ایشله دلمسنه تخصیص ایدیلن سرمایهنك بك جزئی اولسی وهریرده عینی اصول زراعتك تطبیق ایدلمسی حسیدله ایراد غیر صافی ایله ایراد صافی آره سنده کی نسبت، تعییر دیگرله زراعتك استفاده سی همان ثابت و غیر متحول دینله بیله جك بر راده ده ایدی . بزم مملکتزده ده اکثریت بوحالده در . فقط - ایشته بوراده مسئله کسب رقت ایدیور - فقط عیبا بو ایکی نقطه دن هانکیسی دیگرینك سائقیدر ؟ بزده زراعتك مترقی اولماسی اعشار اصولانی ادامه ایدیور ، یوقسه اعشار اصولی زراعتك ترقیسنه مانع اولیور ؟ علوم مالیه و اقتصادیه متخصصلری بوسؤالك جوابی ویرمکده تردد ایتیورلر ؛ دیورلرکه بر جمعیت آزچوق انکشاف مدینه نائل اولدینی زمان اوراده اعشار اصولنك دوام مرعیتی زراعت ایچون غیر قابل افحام بر مانعه تشکیل ایتمکله برابر بك آچیق ، بك صریح حقسنزلق و عدالتسنز لکری ده انتاج ایدر . حتی بعض ذوات بو خصوصده - دها ابتدائی ظن اولنه بیلن - جفت حیواناتیله صابنلر اوزرینه مطروح ویرکی یی ترجیح ایتمک قدر وارلر . شوراسی ایجه یلتمیدرکه زراعتك ترقیسنه اك برنجی واسطه طوبراغه ممکن مرتبه فضله سرماییه وضع ایتک ؛ مثلاً طوبراغی کوبره ملک ، ایجه ایشله مک ، اروا و تفجیر ایتک کیفیاتیدر بواساس اوزرندن تعمیق تدقیقات اولنورسه آکلاشیلرکه بریرده زراعت نه قدر مترقی اولورسه ایراد غیر صافی ایله ایراد صافی آره سنده کی نسبت اوقدر کوچولر . زیرا حاصلاتك بر قسم مهمی طوبراغه قونیلان سرمایهنك فائضیله آمورتیمغانی طرفندن بلع اولنور . هر سنه یکی بر تارلانك بر عادی دمیر پارچه سیله شویله جه بر قاریشدیرلمسندن عبارت اولان زراعت ابتداییه ایراد صافی ایراد غیر صافینك نصفنه حتی بعضاً ثلثانه بالغ اولدینی حالده زراعت مترقیده .

نسبتاً منعکس اوله رق اکثریا ایراد غیر صافینک اوج ربعی مصرفه ،
یعنی سرمایه موضوعک فائض و آمورتسمانه تقابل ایدر . واقعا اصول
فنیه دائره سنده ایشله دیلن بر دونم اراضینک حاصلات صافیه سی اصول
عادی به نسبتله بر قاچ قات فضله ایسه ده نسبت حاصله نک تعیین کمیتی مسئله سنده
امر بر عکس اولدینی شبهه سزدر . عادی اصول زراعتله دونم باشنه یوز
غروش استحصال ایدن بر چقجی بویوز غروشدن مطلق الیسنی دو غربجه
استفاده ایدر . یعنی استفاده یوزده الی نسبتنده اولور . زراعت ترقی
ایتمش اولان یرلرده ایسه بر دونم اراضیدن استحصال اولنان حاصلات
لا اقل اوج یوز غروش راده سنده در ؛ چقجینک بوندن استفاده سی ایسه
ایتمش سکسان غروش قدردر . کوریلورکه بویاکیچی چقجینک استفاده سی
فضله اولقله برابر استفاده نک حاصلاته نسبتی آنجق $\frac{1}{4}$ درجه سنده در .
شمعی بودستور فنی براز توضیح و تعمیق ایده جک اولورسه ق کوریرزکه
بر مملکتنده اعشار اصولی تطبیق اولنور و حاصلات غیر صافیه نک اونده
بری ویرکی اوله رق طرح ایدیلورسه بوورکی اصول عادیه ایله زراعت
اولنان اراضیده حاصلات صافیه نک آنجق بشد برینه یعنی یوزده یکر میسنه
مساوی اولدینی حالده اصول فنیه دائره سنده زراعت ایدیلن اراضیده
حاصلات صافیه نک اوچده برینه وحتی نصفه معادل اولور . دیمک که بر
چقجی نه قدر چوق کلفتاره قاتلانیر ، نه درجه زیاده چالیشه رق طورراغی
اصلاح ایچون نه قدر چوق سرمایه قوللانیرسه حکومت ویره جکی ویرکی
او قدر متزاید اولمش اولور . بر دیگر چقجی ده اوته کنک تام عکسی اوله رق
نه قدر آز چالیشیر ، نه قدر آز سرمایه وضع ایدرسه او درجه جزئی بر
ویرکی ایله مکلف اولور ... اعشارک نه قدر قنوعه التمز بر ویرکی اولدینی
اثبات ایچون بومقایسه کافیدر ظن ایدرم . فقط ایش یالکنز عدالت سز لکله ده

قالنڙ ۽ ویرکینک بویله منمکس اولسی فناوتنبل بر چفنجی بی اختیار ایتدیکی
مسلك سقیمده دوامه نه قدر ترغیب ایدرسه ای وچالیشقان بر چفنجی بی ده
اودر جهده مقتور و بیزار ایلر. ایشته اعشار اصولنک ترقی زراعت بر مانع
قوی تشکیله اتمی بویوزنددر. بوندن دولاییدرکه بزده الیوم چفتلکلر
برر خرابه زاره مشاهددر ۽ چونکه چفتلک صاحبی چالیشمانی ۽ قورو
ایراد آلمنی اراضیسنی ایشله مکه ترجیح ایدر ...

اعشار اصولنک بو محاذیری قسماً ازاله ایتک ممکندر. مثلاً هر نوع
محصول ایچون ویرکی عینی نسبتده اوله حق یرده بر طاقلری ایچون دها
آز طرح اولنمی کی. بو اصولی آوستریا ایمپراطوری ایکنجی ژوزف
تطبیق ایتدیردی ۽ موفقده اولدی. ایمپراطورک فکری اراضی ویرکینک
حاصلات غیر صافی اوزرندن آلمنی اساسنی محافظه ایتکله برابر
ویرکینک حاصلات غیر صافی به نظراً نسبتی هر نوع محصوله کوره آیری
آیری ترتیب ایتک ایدی. بالفرض بوغدای یوزده اون ویرکی ویردیکی
حاله قولزا ایله کتان یالکز یوزده بش ویره جک ایدی. قولزا ایله
کتانک استحصالی بوغدای استحصانه نسبتاً دها کوچ و مصرفی اولدیفندن
بوتدیر فنا بر تدبیر دکلدر. هر حالده بزده کی عمومی اعشار اصولنه مرجحدر.
بالکز عینی بر محصول ایچون بیلله چفنجینک وضع ایده جکی سرمایه
مقداری اقلیه ۽ تارلاک وضعیت و ترکباته کوره نامتناهی اوله رق محول
ایده جکندن هر حالده بو اصولده دوغری اولمقدن پک اوزا قدر.

اعشارک محاذیری یالکز بونلردن عبارت دکلدر. چفنجینک اعشار
یوزندن قانلاندینی مزاحم و مشکلاتی بزده بیلان یوق کییدر. معشر ویا
ملتزم حاضر بولنما دجه دمتلرخی خرمن ایده مز ۽ محصولی یاغموره وهر
نوع تحولات هواشییه معروض قالدقدن باشقه چالتمق و یا تمق تهله کسندن ده

آزاده اوله ماز. دیگر طرفدن حصاد موسنک نهایتی ذخیره نك هر برده
 اك غالی اولدینی و چقچینك ده کثرتله ذخیره سی قالمادینی بر زمانه تصادف
 ایدر. چقچینی کرک کندی ییه جکنی، کرک حیوانلرینک یعنی ادراك ایدن
 محصولله مکمللاً واک اهون شرائط دائره سنده تأمین ایده بیایرکه ملتزمك
 ویا معشرك حاضر بولغامسی ووقت حصا دادن بر یق ایکی آی صوکره
 سیله کللری امیدى مفقود بولغسی [مایس نهایتنده ادراك ایدن محصولاتك
 تموز نهایتنده احاله ایدلمسی وقوعات عادیه روزمره دندر] بو ذخائرک ایکی
 اوج مثلی فیاتلرله خارجدن تدارکنه چقچینك بورجلانمسنه، نهایت
 خرمن ایدلدکن صوکره یوزده آلتش فائضیه برابر بورجك تسویه سیله
 النده آووجنده برشی قالماسنه سییت ویرر.... شمعی بومضرات
 و محاذیره ملتزمك مظالم واعتسافاتی علاوه ایدیکز؛ اوزمان کویلرمنك
 نه ایچون ایلری کیده مدکلرینی تقدیر ایدرسکز. دها غریبی وار: بزده
 بعض ملتزملر واردرکه بالفعل اعشار استحصالنه قیام ایتزلر؛ چوق کره
 التزام ایتدکلری قرایی اهالی قرایه دور ایدرک یوزده یکرمی، یکرمی
 بش درجه سنده بر استفاده تأمین ایدرلر. بوبابده رأی العین مشاهده
 ایتدیکم بروقه بی حکایه ایدیم: سکز طقوز سنه اول سلانیک ولایتك
 وودینه قضاسنه کیتش ایدم. موسمه حاله اعشار موسمی ایدی؛ قره جه
 اووه ناحیه سنك برکوبی مزایده ایدیلوردی. مجلس مزایده به کوبلی قیافتنده
 فقط غایت ابی کینش بر ذات کلدی. بو ذاتك کنجیلکنه انضمام ایدن اطوار
 لا ابالیانه سی، هله ویردیکی پیلرک نسبتلرکی بالخاصه نظر دقتی جلب ایتش
 ایدی. چونکه حریف الی بریک غروشدن دفعه آلتش بیکه چقچمش
 ایدی. صوروشدیردم: ملتزمکده ظلم واعتساف ایله شهرتی، کویلرک
 کندیسندن صوکره درجه ده قورقدق لرینی اوکرندم. آره دن درت بش آی

مرورنده حسب الوظيفه تکرار وودینه کیتک اقنضا ایتدی. دیون عمومی
 دأره سی معاملاتنی تدقیق ایدرکن بالعموم ملتزمینک متراکم بورجلی
 اولدینی حالده بو ذاتک تقاسیطنی کاملاً وتماماً تأدیه ایتیش اولسی جالب
 حیرتم اولدی. مأموردن استیضاح ایتدیکمده آلتیش بیک غروشه التزام
 ایتدیکی قریه بی فردای احالده کویه کیدرک جبراً کوبلی به یتیش بش بیک
 غروشه دور ایتدیکی ومقام تهدیده ده: «اگر قبول ایتیمزه کز بنده
 یاه جنمی بیلیم: اون بش کون بوراده قالیم...» دیدیکی وبکک
 اون بش کون دکل اون بش ساعت کویده قالمسی نه یمان حادثه لره محل
 ویره جکنی - آکلاشیلان محارب واقعه اوزرینه - تقدیر ایدن کوبلی
 یتیش بیک غروشه اعشاری قبول ایتدیکی وبک اقدینک «بکی اماء
 بن دیون عمومی ایله بلالی اولق ایستم، بکا بوتون پارینی شیدی
 ویره جکسکز..» دیه بالتضیق دفه اعشاری استیفا ایتدیکی وحالبوکه
 کویک بالعموم اعشاری قطعاً الی بیک غروشدن زیاده به تحمل
 ایدم دیکی سویلدی. تحقیقات خارجیه ده بو سوزلرک صحتی تأید
 ایتدی... دیمک کوبلی محضاً ملتزمک شرنندن قور تولق ایچون اعشاری
 دکرندن یکرمی بیک غروش فضله سیله صاتون آلتش اولیور. اوزمان
 بعض رؤسای مأمورینه بو حالی حکایه ایتیش ایدم. آلدیغ جواب شایان
 دقدر: «اوت، واقعا بوکی شیلرده اولیور دکل؛ فقط استفاده
 خزینه وار!..» استفاده خزینه! ایشته بر ویرکینک اداره سابقه نک
 اک ناموسلی مأمورلری نزدنده بیله آغرلقی عفو ایتدیره جک ظن
 اولسان برکله!.. حالوکه اعشار اصولنده بوکی براق استفاده غیر
 مشروع و مردوده وقوعانه تصادف ایدلمکله برابر عجا عکسنه قاج
 دفعه تصادف اولونیور؟ متفذانک، هله چفتلک صاحب لرینک اعشاری

قابائمسنه نه نام ویرملی ؟ یالکز قاوون و قارپوز عشری یکر می بیک غروشه بالغ اولان بر جسم چفتلک اعشارینک اون اوچ بیک غروشه حاله اولندیغی و ایرتسی سنه دها فضلهسنه طالب ظهور ایتدیکنی ودها دوغریسی ایتدیلمدیکنی کورمکلکم اوزرینه امانه ادارهسنه تشبث ایدرک اوتوز کسور بیک غروش طوندیغی سویلرسم بویابده بر درجهیه قدر بر فکر اجمالی حاصل اولورظن ایدرم . حالبوکه بوتون بومتفذاک کوی وچفتلکری امانه اداره ایتک قابل اولمادیغی کی تهلکه دنده سالم دکلر . قیشلاغی آلتی یوز لیرایه ایجار ایدیلن ، کسم صورتیه یازلق محصول زرع ایدیلن بعض تارلارینک حاصلاتی در یوز لیرایه واران ، چایرلرنده بش یوز لیرادن فضله قیتمده اوت استحصال ایدیلن حاصلات سائرهمی ده طبعی بونستنده بولنان بعض بویوک چفتلکلر بیلیرم که بدل اعشاری اون بیک غروشی مجاوز ایتز ؛ و بو چفتلکلره هیچ بر وقته صاحبندن باشقه می مشتری اولماز . غریبدرکه بونلرک دکر بی اهالی کی حکومتده بیلدیکی حالده « بر مسئله حدوشنه میدان ویرمش اولماق » ایچون اغماض ایدیلیر .

دیه بیلیرم که یالکز بومتفذان یوزندن اعشار وارداتنده - اک مترقی واک مطیع ولایتار مزده - وسطی اوله رق یوزده یکر میدن اوتوزده قدر بر ضیاع سنوی واردر . بعض قضائرده مثلاً تیکوشده ، قره جه آبادده ، قانقاندلنده ، ایپکده ، حماده ، سیروزده ... عمومی بر تعبیر ایله شخص نامه کوی وچفتلکی چوق اولان یرلرده - ضایعاتک نسبت وسطیه می یوزده آلتشی بولور .

بو ایضاحاتنده آکلاشیلیر که اعشار اصولی ظن و تخمین ایدلیدیکی

اوزره استفادۀ خزینہ بی موجب بر ویرکی دکلدر . بلکهده بعض ظله
ومتقلینک استفادۀ شخصیه لینه خادم بر تکلیفدر .

فقط اعشارک از زیادۀ منطقتہ لئی محصول فنا اولدینی سنہلرده
حکومتک منفعتی زیادۀ اولسی خصوصنددر . یئک نظرده یئک غریب ،
عادتا اینانلیه جق برسی کی تلقی ایدیله بیان بومنفعت مع الناسف یئک
حقیقیدر . چقیمی نه قدر متضرر اولورسه حکومت اودرجهده فضلہ بر
ویرکی استیفا ایتیش اولور . باقیکرزه ایچون : برقطه مملکت فرض ایدیکرکه
صرفیات محلیه ایچون احتیاجی اولان بوغدا یئک مقداری یوز بیسک
هکتولیره اولسون . حکومتک اعشار اوله رق بومقداردن استیفا ایدہ جکی
ویرکی اون ایکی بیسک بش یوز هکتولیره درکه هکتولیره سی برلیرا اولق
اوزره ۱۲۵۰۰ لیرا ایدر . بر سنہ محصولک فنا اولدینی و یوزده یکریمی
بش راده سنده نقصان ویردیکی فرض اولنورسه حاصل اوله جق ۷۵۰۰۰
هکتولیره نئک اعشاری ۹۳۷۵ هکتولیره ایدر . آنجق لایتغیر بردستور
اقتصادیدرکه محصولک آزاغندن دولایی حاصل اوله جق ترفع فیأت
بسمال یوزده اعتباریلہ دها زیادہدر : محصول یوزده یکریمی بش
نقصان اولورسه وسطی اوله رق فیأت ده یوزده الی درجه سنده ترفع ایدر .
بناءً علیہ بر هکتولیره نئک فیأتی بر لیرا ایکن بر یچق لیرا اولور اوخالده
حکومتک قسا بر سنہده استیفا ایتدیکی ۹۳۷۵ هکتولیره نئک قیقی
۱۴۰۶۲ یچق لیرا اولمش اولورکه برکتلی سنہیه نسبتله ۱۵۶۲ یچق
لیرا فضلہدر .

حد ذاتندہ یئک دوغری و فی اولان بونتیجه کیسه نئک نظر دقتی
جلب ایدہ میور حالوکه اعشار اصولنه فناک بویوک ضربه اورده جق اولان
برشی وارسه اوده اصل بونقطهدر . حکومت اعشار اصولیلہ کنندی

منفعتی اها لیسنتک ضرر نده آرایور دیمکدرکه اعشارک « ایرادویرکیسی »
اولدینی قبول ایدنلره قارشی مسکت بر جوابدر .

..

تفصیلات و ایضاحات مبسوطه اعشار اصولک زراعتی ایچونه قدر
مدھش بر ضربه اولدینی ائساته کفایت ایدر . حال بوکه ایش یالکیز
اونکلده ییتیمور . برده اراضی ویرکیسی واردرکه بزده اعشاردن بوتون
بوتونه باشقه اوله رق آیریمه استیفا اولنور . اعشار اصولک اک بوینوک
قصوری ویرکینک ایراد غیر صافی اوزرینه مطروح اولسی اولدینی
کبی اراضی ویرکیسنتک اک مهم قصوری ده صورت تحققتک
عادلانه اولماسی و بر اصول ساله دائره سنده جریان ایتمه سیدر . بوابده کی
مطالعاتی ایلریده آیریمه یازم جغز . اعشار اصولک مضراتی تشدید
ایدن براوچنجی ویرکی دھا واردرکه اوده مسکراتدن آلتان رسم میریدر .
بردونم باغک حکومت ویردیکی ویرکی حساب اولنورسه حقیقه دوشوند .
یره جک درجه بی بولور : بیک غروش قیمت اوزرندن ۴۰ غروش اراضی
ویرکیسی ؛ ایکی بیک کیلواوزوم حاصل اولدینی فرض ایدیلیر و اوزومکده
فیائی یکریمی پاره اولورسه ۱۲۵ غروش اعشار ؛ ۲۰۰۰ کیلو اوزومدن
اصول عادیه ایله آنجق ۱۰۰۰ کیلو شراب استحصالی قابل اوله جفتدن قرق
پاره فیأت اوزرندن ۱۵۰ غروش رسم میری ، جبره سندن حاصل اوله جنی
تخمین ایدیلن ۱۰۰ کیلو عرقک کیلوسی ایکی غروش اعتباریله ۳۰ غروش
عرق رسم میریسی که یکن اوله رق ۴۰ + ۱۲۵ + ۱۵۰ + ۳۰ =
۳۴۵ غروش ویرکی حاصل اولان بیک کیلو شراب ایله یوز کیلو راقینک

مجموع قیچی ۱۲۰۰ غروشه بالغ اوله جفتدن بردونم باغك ایراد غیر صافیسندن یوزده اوتوز درجه سنده برویرکی استحصال ایدلدیکی آکلاشیلیر . باغلرده ایراد غیر صافینك ایراد صافی به نسبتی بك کوچوك اولدینی کبی شراب وراقی اعمالی خیلی مصرف و عملیاته متوقف اولدیفندن حساب اولنورسه ایراد صافینك یوزده یتیش ویرکی به تخصیص ایدلدیکی تحقق ایدر .. صوکرده زده باغچیلغك اسباب تدیسینی خارچده آرارلر ...!

..

اعشار اصولنك لغویله بردیکر اصول وصنی یالکنز لازمدر دیمکله اکتفا ایدمیز . بواصول ملکمزك روحنی ازمکده اولدیفنی ، زراعتنك ترقیسی آنجق اعشارك لغویله وسرعت ممکنه ایله لغویله ممکن اوله بیله جکنی تکرار ایدمیز .

طوپراغك ایراد صافیسی نه صورتله حساب اوله بیلیر ؟ بزم ملککنز ایچون نه کبی براساس ، دهها دوغریسی . ملککنزك اقسام و مناطق متعدد زراعیسی ایچون نه کبی اصوللر وضعی مناسب اولور ؟ بو جهتلری ده دیگر بر مقاله مزده تدقیق وایضاحه چالیشه جقز .

استانبول : ۲۸ تشرین اول ۳۲۵

فائزه زهت